

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 2603
Tarih : 31.05.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 31.05.2019 16:05
Sayı: -120.10-E 00000482855

E.00000482855

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gezici mevsimlik tarım işçileri Türkiye çalışma hayatının en sorunlu kesimini oluşturmaktadır. Mevsimlik Tarım İşçilerinin temel sorunlarının araştırılması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasanın 98. ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

Ayşe SÜRÜCÜ

Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Tarım sektörü, bütün gelişme ve izlenen politikalara rağmen, ülke ekonomisi açısından önemini koruyan bir sektör olmaya devam etmektedir. Sanayi sektörüne kısmi hammadde sağlamasının yanı sıra ülkenin gıda ihtiyacını karşılaması ve daha önemlisi işsizlik gibi büyük bir sorunun etkilerinin toplumsal bunalımlara yol açmasına engel olması yönleriyle özel bir yere sahiptir. Bu kadar önemli özelliği olmasına rağmen, tarım sektörü yanlış devlet ve hükümet politikaları sonucu ihmal edilmiştir. 2009 Şubat verilerine göre istihdamdaki 19,779 bin kişinin 4,391 bin kişisi (%22,2) tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Bu oran, üzerinde önemle durulan sanayi sektöründe 4,052 bin (%20,5) (TÜİK,2009) olarak gerçekleşmiştir. Tarım sektörü yüksek istihdam oranına rağmen, gerekli yasal düzenlemelerden yoksun bir sektördür. Bu durum, sektör çalışanlarının birçok sorunla yüz yüze kalmasına neden olmaktadır. Şüphesiz tarım çalışanlarının tek sorunları yasal düzenleme eksikliği değildir. Ücret, sosyal güvenlik, çalışma koşulları vb. birçok sorunla iç içe yaşamaya devam etmektedirler. Tarım sezonunun açılmasıyla birlikte aileleriyle birlikte yollara düşen ve sezon bitimi tekrar evlerine dönen mevsimlik tarım işçileri ise tarım sektörünün içinde özel bir öneme sahiptir. Bu kesim her türlü yasal haktan mahrum şekilde çalışmaya devam etmektedir. TBMM ülke ekonomisinde üstlenmiş oldukları önemli role rağmen, sadece yaşadıkları trafik kazaları ile gündeme gelen mevsimlik tarım işçilerinin karşı karşıya olduğu temel sorunları ortaya çıkarak uygulanabilir çözüm önerileri getirme sorumluluğu ile baş başadır.

Tarım sektörü yapısı itibarıyla kayıt dışı çalışmanın en yoğun olduğu sektördür. Bu sektörde çalışanların üretimin her aşamasında sayısal ve niteliksel olarak farklılıklar göstermesi ve bu durumun belirlenmesindeki zorluklar, çalışanların yasal korumadan uzak kalmasına neden olmaktadır. Bu kesime yönelik yasal düzenlemeler ise genellikle farklı yasalarda ve bir bütünlük arz etmekten uzak bir yapıya sahip düzenlemelerdir. Sosyal hukuk devletinin tüm vatandaşlarına tanınması gereken bu haklar şüphesiz mevsimlik tarım işçilerini de kapsamalıdır. Fakat tarım çalışanlarının büyük çoğunluğu gibi, MTİ'ler de Anayasa'da ifade edilen bu hakların büyük çoğunluğundan mahrum bir şekilde çalışmakta ve yaşamaktadırlar. Mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşullarını düzenleyen yasaların kapsamı dışında tutulması anayasaya aykırı bir durum olarak ortaya çıkmaktadır.

Mevsimlik tarım işçiliği Türkiye'de bölgesel bir sorun halini almıştır. Tarım işçilerinin çoğunluğunu Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu bölgesindenki insanlar oluşturmaktadır. Nitekim mevsimlik tarım işçilerinin geldikleri ve gittikleri iller tesadüf değildir. Yıllardır ifade edilen bölgesel eşitsizliğin en somut göstergesi mevsimlik Kürt işçilerdir. Kürt tarım işçilerinin karşı karşıya kaldıkları tek sorun kayıt dışı çalıştırılmaları değildir. Kamyonet arkalarında ulaşım, derme çatma çadırlarda barınma, sağlıksız beslenme, temiz suya ve tuvalete erişim gibi

E.00000482855

hijyen koşulları, günde on dört-on beş saate varan çalışma koşulları, düşük günlük yevmiyeler, iş güvenliğinin olmaması, sağlık ve sosyal güvence eksikliği, çocuklarının eğitimden kopması, etnik ayrımcılıkla karşılaşmak ve dışlanma, tarım işçilerinin en sık maruz kaldıkları sorun alanlarıdır. Etnik ayrımcılıkla karşılaşma ayrı bir gündem maddesi yaratmaktadır. Samsun'un Terme ilçesi Bafracalı Mahallesi'nde Kürt mevsimlik tarım işçilerine yönelik saldırı sonucu Perihan Akın hayatını kaybetmişti. Kayıt dışı istihdamın en büyük grubunu oluşturan mevsimlik Kürt tarım işçilerinin ırkçı saldırılara maruz kalmaları, varlıklarının sadece trafik kazalarıyla ülke gündemine gelmesi sadece bir ekonomi politikasıyla açıklanamayacak durumdadır.

Tüm bu sorunlar göz önünde bulundurularak Türkiye'de mevsimlik tarım işçileri ile ilgili veri toplama, izleme, araştırma mekanizmalarının oluşturulması, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının giderilmesi ve mevsimlik tarım işçilerine yönelik suçların gerçekleşmeden önlenmesi yönünde gerekli yasal ve idari tedbirlerin alınması, bütüncül ve etkin politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

E.00000482855

1	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	<i>Şevin</i>
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	<i>S. Ded</i>
3	HABİP EKSİK	İĞDIR	<i>Hecan</i>
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	<i>Dilşat</i>
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	<i>Oya</i>
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	<i>Züleyha</i>
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	<i>Erol</i>
8			
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	<i>Ali Kenanoğlu</i>
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	<i>Zeynel</i>
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	<i>Musa</i>
12	AHMET ŞIK	İSTANBUL	<i>A. Şik</i>
13	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	<i>Murat</i>
14	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Serpil Kemalbay</i>
15	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	<i>Ömer Faruk</i>
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	<i>Tuma Çelik</i>
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>Ebrü Günay</i>
18	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	<i>Mahmut</i>
19	PERO DUNDAR	MARDİN	<i>P. Dunder</i>
20	RIDVAN TURAN	MERSİN	<i>Ridvan</i>